

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO
PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI
MIASTA RYBNIKA OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY
SKŁADOWEJ (MPZP 27-2)**

Zlecniodawca: Urząd Miasta Rybnik
ul. B. Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: 11 kwietnia 2022 r., 24 maja 2022 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	10
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	10
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	10
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	10
2.4 WODY PODZIEMNE	11
2.5 KLIMAT	12
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	12
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	12
2.6.2 GLEBY	13
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	14
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	14
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	15
2.10 KRAJOBRAZ	15
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	16
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	16
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004	
R. O OCHRONIE PRZYRODY	16
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	17
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	17
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	17
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	18
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	19
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	19
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY	19
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	19

5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	19
5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	20
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	21
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	21
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	21
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	21
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	22
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	23
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	24
5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	24
5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	24
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	24
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	24
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	26
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	26
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	27
11. LITERATURA	35
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	27

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Rys. 2 Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2022 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 62-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik dla obszaru obejmującego teren w rejonie ul. Składowej. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Rybniku.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- Uchwała Nr 706/XLVI/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów, w obszarze na wschód od ulicy Wodzisławskiej do ulicy Mikołowskiej MPZP 20 - obowiązujący w części zachodniej analizowanego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Uchwała Nr 839/LI/2018 Rady Miasta Rybnika z dnia 11 października 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej obszar dzielnicy Chwałowice (MPZP 36) - obowiązujący w części wschodniej analizowanego terenu miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,

- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w kwietniu 2022 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnięte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w mieście Rybnik, w zachodniej części dzielnicy Chwałowice i wschodniej części dzielnicy Radziejów, w rejonie ul. Składowej. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 19 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 187/XII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 17 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej cztery tereny w rejonie ulic Olszyckiej, Pawła Mojżesza, Ofiar Terroru i Składowej (MPZP 27). MPZP dla terenów przy ul. Olszyckiej, ul. P. Mojżesza i ul. Ofiar Terroru opracowany był w pierwszym etapie, zaś mpzp dla terenu przy ul. Składowej w drugim etapie, który procedowany jest obecnie. Na tym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z roku 2014 r. Celem zmiany planu miejscowego była:

- korekta ustaleń w zakresie dotyczącym układu komunikacyjnego (nowy przebieg ulicy Składowej),
- wprowadzenie terenu wskazanego do rekultywacji zgodnie z decyzją rekultywacyjną;
- dostosowanie do zapisów obowiązującego studium;
- wprowadzenie możliwości lokalizowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- U – teren zabudowy usługowej,
- ZL – tereny lasów,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- KDZ – teren drogi publicznej klasy drogi zbiorczej,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej

W stosunku do mpzp z 2014 r. i 2018 r. zmieniły się następujące przeznaczenia terenów:

- w części północnej zmieniono tereny MZ i U na tereny MN i MU;
- droga KDZ pozostaje bez zmiany, natomiast drogę KDD w części północnej poprowadzono po śladzie istniejącej tu obecnie drogi biegnącej zachodnim biegiem składowiska. Droga ta obecnie wykonana jest z betonowych płyt, a dalej w kierunku południowym z utwardzonych odpadów pogórnich. Na rysunku projektu planu wskazano tylko niewielką północną część tej drogi;
- w obrębie istniejącego w części północnej lasu zmieniono tereny Zł na teren ZL;
- składowisko zostało wskazane jako tereny ZNU, zaś w obowiązującym planie były to tereny PR;
- ulicę składową w części południowej wskazano jako drogę klasy KDD, ale dodatkowo także wskazano jej przebieg w kierunku zachodnim (obecnie znajduje się tu wysypisko gruzu i odpadów);
- w części południowej obowiązujący mpzp wskazywał tereny Zł i ZL, tymczasem w projekcie wskazano tu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zabudowa tego typu częściowo tu już istnieje;

Pomimo, że zmiany w stosunku do obowiązującego mpzp są znaczne, to jednak paradoksalnie oddają one raczej obecny stan zagospodarowania, niż zamierzone zmiany. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa i mieszkaniowo-usługowa w części północnej już istnieje, występują tu mniejsze i większe luki w zabudowie, które będą mogły zostać uzupełnione (zwłaszcza teren 1MN i teren 2MU), jednak generalny kierunek przeznaczenia terenu nie ulegnie zmianie. Droga KDD jako przedłużenie ul. Składowej w części południowej (na odcinku po części składowiska) została wskazana również zgodnie ze stanem istniejącym. Niewątpliwie zupełnie nowym elementem zagospodarowania terenu będzie tu droga klasy zbiorcza wskazana w północno-wschodniej części analizowanego terenu. Bardzo trudnym terenem jest obiekt składowania odpadów pogórnictwa. Obecnie trwa tu proces rekultywacji i formowania budowli krajobrazowych. Projekt planu uwzględnia niejako przyszły stan rzeczy, tj. sytuację gdy rekultywacja zostanie zakończona wskazując tu tereny zieleni nieurządzonej. Obecnie jednak prace są tu prowadzone na podstawie wydanych w tym kierunku decyzji, wskazano więc w projekcie planu granicę terenu wymagającego rekultywacji. Niestety zgodnie z decyzją rekultywacyjną istnieje możliwość zasypania zbiornika Kielowiec, projekt mpzp uwzględnia w tym zakresie ustalenia tej decyzji. Na terenach ZNU dopuszczono także lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz. W części południowej terenu wskazano teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w oparciu o teren przydomowych placów, ogrodów i trawników, które już tu istnieją, znajdują się tu również budynki o charakterze letniskowym. Dawniej znajdował się tu budynek mieszkalny, ale został wyburzony, jak się wydaje na skutek szkód górniczych. Tak więc w obrębie terenu 2MN istnieje możliwość uzupełnienia, czy też wręcz przywrócenia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Pomiedzy terenem 2MN i terenem składowiska wskazano drogę 2KDD, która częściowo stanowi drogę istniejącą (odbicie od skrzyżowania z ul. A. Dygasińskiego), które jednak dalej w kierunku zachodnim biegnie po obecnym terenie stanowiącym rodzaj przydomowego nieużytku. Reasumując więc nowymi lub częściowo nowymi elementami zagospodarowania przestrzennego będzie:

- możliwość uzupełnienia zabudowy na terenach 1MN i 2MN;
- możliwość lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na terenach ZNU;
- droga zbiorcza 1KDZ;
- część zachodnia drogi 2KDD;

oraz na każdym z terenów możliwość uzupełnienia czy zmiany istniejącej tu zabudowy. Ponieważ zmiany te obejmują tereny już w ten czy inny sposób zajęte lub też nie przedstawiające dużej wartości przyrodniczej nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na skutek zajęcia cennych siedlisk przyrodniczych. Droga klasy zbiorcza ze względu na swoją klasę oraz położenie w pobliżu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej będzie mogła powodować istotne oddziaływania na klimat akustyczny, które jednak będą mogły zostać ograniczone (np. ekrany akustyczne, ograniczenie prędkości, zakaz jazdy samochodów ciężarowych itp.). Panele fotowoltaiczne nie powodują emisji

zanieczyszczeń, wycieków szkodliwych substancji czy zacierania na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

Osobnym problemem jest natomiast teren ZNU na którym trwa tzw. rekultywacja zgodnie z decyzją rekultywacyjną. Zmiany powierzchni ziemi mają tu znaczący charakter, usypywane są budowle ziemne, istnieje także możliwość zasypania części zbiornika Kielowiec. O ile w części wschodniej oddziaływanie jest pomijalne, ponieważ znajdują się tu nie posiadające wartości przyrodniczej budowle krajobrazowe usypywane z odpadów pogórnich, o tyle zasypanie zbiornika Kielowiec będzie miało poważne konsekwencje przyrodnicze i będzie oddziaływaniem o charakterze znaczącym. Oddziaływanie to wynika jednak z decyzji rekultywacyjnej, a nie z ustaleń mpzp. W latach 80 i 90 XX w. teren zalewisk Kielowiec był jednym z najcenniejszych pod względem przyrodniczym obiektów w mieście Rybnik. Znajdowały się tu liczne siedliska rzadkich i chronionych płazów i ptaków. Niestety na skutek błędnych decyzji teren ten został zasypany odpadami, na czym znacznie ucierpiała przyroda miasta. Niestety zgodnie z decyzją rekultywacyjną ten kierunek może być kontynuowany i dalsza część zbiornika może być zasypana.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Analizowany teren położony jest w mieście Rybnik, w zachodniej części dzielnicy Chwałowice i wschodniej części dzielnicy Radziejów. Granice analizowanego terenu są nieregularne, nie da się ich opisać wydzielonymi obiektami terenowymi, pokazane zostały na załączniku mapowym. Powierzchnia analizowanego obszaru wynosi ok. 19 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany teren znajduje się w prowincji: Wyżyny Polskie (34), podprowincji: Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie: Wyżyna Śląska (341.1) oraz mezoregionie: Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie miasta Rybnika głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były i są przedmiotem eksploatacji. Na analizowanym terenie są to iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrkowickich, gruszowskich, jakłowieckich i porębskich **Cn1**. Wiek tych warstw to namur. Na dużej części podłoża miasta występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu tworzone przez iły piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich **Nb**, a także iły i piaski z syderytami, miejscami z węglem brunatnym warstw kędzierzyńskich **Ns**.² Bezpośrednio w podłożu całego obszaru występują zwartą warstwą utwory skawińskie, wielickie i grabowieckie. Na nich zalegają utwory związane głównie ze zlodowaceniem środkowopolskim i północnopolskim, ale centralna i południowa część obszaru jest bardzo mocno przekształcona na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Pierwotnie nastąpiły tu bardzo silne osiadania terenu, a następnie został on zasypany skałą płoną i innymi odpadami pogórnictwa. W części zachodniej pozostawiono zalewisko „Kielowiec”. W północnej części terenu utwory geologiczne nie były przekształcone. W części północno-wschodniej i północnej analizowanego terenu³ występują namuły den dolinnych **nQh**, zaś w części północno-zachodniej występują piaski i żwiry den dolinnych **pz²fgQp3⁰**, które deponowane były w okresie Zlodowacenia Śródkowopolskiego. Utwory te są również obecne na niewielkim fragmencie części południowej terenu, który nie został przekształcony składowaniem odpadów pogórnictwa.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące

Na analizowanym terenie znajduje się zbiornik wodny Kielowiec (jego wschodnia część). Jest to zalewisko powstałe na skutek bardzo dużych osiadań terenu powstałych tu na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Spływ płynących przez ten teren cieków Dopływ Spod Michałkowic i Dopływ Spod Popielowa został całkowicie zaburzony, skutkiem czego powstały zalewiska. Zalewiska te, pomimo, że posiadają dużą wartość

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

krajobrazową

i przyrodniczą podlegają rekultywacji i są zasypywane odpadami. Przez analizowany teren przepływa Dopływ spod Michałkowic, ale jego koryto jest silnie zmienione i przekształcone, tak by umożliwić spływ wód z analizowanego terenu.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują zagrożenia powodziowe, jednak w obrębie koryta Dopływu spod Michałkowic w okresie wzmożonych opadów lub roztopów mogą wystąpić lokalne podtopienia.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych, ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Według podziału Polski na Jednolite Części Wód Powierzchniowych przez analizowany teren nie przepływają żadne ciekі, które wydzielono jako JCWP, natomiast całość terenu znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW60006115651 Ruda do zb. Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice⁴ cały analizowany obszar położony jest w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Rybnickim XXII8. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Użytkowe poziomy wodonośne

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik⁵ na analizowanym obszarze nie występują jakiegokolwiek użytkowe poziomy wodonośne.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym terenie nie wyznaczono Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany obszar znajduje się w JCWPd nr PLGW6000144.

Ujęcia wód podziemnych

⁴ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany teren, jak i całe miasto Rybnik leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia –2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren dzieli się na dwie zupełnie różne części, całkowicie przekształconą na skutek działalności górniczej część południową i centralną oraz nieprzekształconą część północną. Część północna analizowanego terenu znajduje się w obrębie rozległej równiny wodnolodowcowej, która kształtuje morfologię tej części miasta Rybnik. Powierzchnia terenu opada nieznacznie w kierunku południowym do dawnej doliny Rowu Michałkowickiego. Rzędne w części północnej wynoszą ok. 240 m n.p.m., w części gdzie kończy się zabudowa mieszkaniowa ok. 236 m n.p.m. Teren jest tu stosunkowo płaski, przekształcony tylko na skutek realizacji zabudowy.

Centralna i południowa część analizowanego terenu jest bardzo silnie przekształcona na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Na skutek osiadań terenu powstały tu potężne deformacje, na które później nałożyło się składowanie odpadów w ramach tzw. rekultywacji. Procesy te na tym terenie ciągle trwają. W części zachodniej obszaru znajduje się wschodni brzeg zbiornika „Kielowiec” (rzędne lustra wody ok. 230 m n.p.m.), zaś część centralną i wschodnią stanowią dwa wzgórza będące składowiskami odpadów pogórnich formowane w postać budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już zrehabilitowane i porośnięte trawą, rzędne wynoszą tu ok. 350 m n.p.m., zaś składowisko w części północnej ciągle jest formowane, wydaje się ono wyższe od składowiska południowego, ale na dzień dzisiejszy brak jest informacji na ten temat. Na niewielkim fragmencie w części południowej (rejon połączenia z ul. A. Dygasińskiego) teren nie jest tak przekształcony, ale widoczne jest nachylenie w kierunku północnym, tam gdzie osiadania były największe. Szacuje się, że w centralnej części obszaru teren mógł osiąść nawet o 20 - 25 metrów w stosunku do stanu sprzed podjęcia eksploatacji.

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Rysunek 1 Ukształtowanie terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

W części północnej i południowej terenu występują gleby brunatne wylugowane i kwaśne Bw, które zostały zaliczone do kompleksu żytniego słabego 6. W ewidencji gruntów

zaliczone one zostały do gruntów ornych klasy V, nie są one obecnie wykorzystywane w sposób rolniczy.

Część centralna analizowanego terenu uległa całkowitemu przekształceniu, nie występują tu więc jakiegokolwiek gleby naturalne lub o charakterze rolniczym.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu analizowanego obszaru znajdują się złoża węgla kamiennego „Chwałowice” (ID Midas 361) i węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej „Chwałowice 1” (ID Midas 17 956) dla których eksploatacji utworzono obszar i teren górniczy „Chwałowice 1”. Eksploatacja złóż węgla kamiennego na tym terenie i w jego otoczeniu doprowadziła do znacznych odkształceń, zarówno w zakresie osiadań, jak i późniejszego składowania odpadów pogórnich.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

W część północnej analizowanego terenu na zachód od ul. Składowej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i teren usługowy (transport samochodowy, skład węgla i innych materiałów). Po stronie wschodniej ul. Składowej znajdują się ugorowane grunty rolne o charakterze ruderalnym oraz niewielki fragment zadrzewienia brzoźowego w wieku ok. 20 lat, który jednak formalnie w ewidencji gruntów nie jest wydzielony jako użytek leśny Ls, zgodnie z mapą ewidencyjną na tym terenie wyznaczono grunty orne R. Na ugorowanych od lat gruntach rolnych (tu ma przebiegać droga klasy zbiorcza) rosną gatunki o charakterze ruderalnym. W niektórych miejscach widoczne są tu nasadzenia sosny (kilkuletni podrost), które jednak wpisują się w generalnie ruderalny charakter tego terenu.

Pomiędzy składowiskiem odpadów pogórnich, a terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Składowej znajduje się niewielki las o charakterze gospodarczym (sosna dąb, brzoza). Centralną część analizowanego terenu stanowi zwałowisko odpadów pogórnich. W części zachodniej znajduje się jezioro powstałe na skutek osiadań terenu, należy mieć jednak na uwadze, że w przeszłości (lata 90 XX w.) zasięg zalewisk był tu dużo większy (teren obecnie zasypyany po stronie wschodniej obszaru) i stanowił jedną z największych wartości przyrodniczych miasta Rybnik, która niestety została w dużej mierze zlikwidowana poprzez zasypianie skałą płoną. Nie mniej i dziś należy uznać, że wartość przyrodnicza tego zalewiska jest duża w skali miasta Rybnik, ale cenne siedliska (trzciniowiska, zgrupowania starych drzew) znajdują się po zachodniej, północno-zachodniej i południowo-zachodniej stronie zbiornika. Niestety od strony południowej zbiornik zasypywany jest w dalszym ciągu różnego typu odpadami. Część wschodnią terenu stanowią dwa wzgórza będące składowiskami odpadów pogórnich formowane w postać budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już zrehabilitowane i porośnięte trawą, rzędne wynoszą tu ok. 350 m n.p.m., zaś składowisko w części północnej ciągle jest formowane, nie porośnięte żadną roślinnością.

W części południowej analizowanego terenu znajduje się budynek mieszkalny wraz z działkami o charakterze większych przydomowych ogrodów czy trawników. Po obu

stronach ul. Składowej rośnie aleja dębowa, rozmiary drzew oraz malowniczość sprawiają, że mogłaby ona z powodzeniem zostać uznana pomnikiem przyrody.

Cennymi elementami przyrodniczymi jest tu zbiornik Kielowiec oraz aleja dębowa wzdłuż ul. Składowej, poza tymi obiektami na pozostałym obszarze brak jest wartościowych siedlisk czy stanowisk roślin chronionych.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, choć należy wskazać, że zbiornik Kielowiec oraz aleja dębowa w południowej części terenu mogłyby zostać objęte ochroną przyrodniczą, ze względu na swoją wartość, odpowiednio jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy oraz pomnik przyrody.

Analizowane tereny znajdują się poza wyznaczonymi w opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁶ korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i kopytnych oraz dla ptaków. Nie wyznaczono tu również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.⁷ Obecnie jednak zwierzęta mogą się przemieszczać, gdyż teren w części centralnej jest wolny od zabudowy i wykorzystywany jest przez zwierzęta zarówno jako miejsca schronienia, ale także żerowania i migracji. Przez analizowany teren zwierzęta mogą się przemieszczać w kierunku zachodnim, północno-zachodnim i południowo-zachodnim, znajdują się tam pola, lasu i zadrzewienia dzielnicy Radziejów także wykorzystywane przez zwierzęta.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje kilka krajobrazów prezentujących całkowicie odmienny charakter. W części północno-zachodniej jest to krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, w której wyłomem jest szpecący krajobraz teren bazy transportowej i składu na skrzyżowaniu ul. Składowej i ul. Okulickiego. Od strony północno-zachodniej występuje krajobraz ruderalnych nieużytków, który jednak nie może być odbierany jednoznacznie negatywnie ze względu na występujące tu i w otoczeniu wyspy zieleni o lepszej kondycji. Na południe od tego terenu znajduje się pas lasu, a więc możemy tu wytypować krajobraz leśny. Na południe od terenu leśnego rozpościera się krajobraz silnie przekształcony na skutek działalności górniczej. W części zachodniej znajduje się zbiornik Kielowiec, który jako taki prezentuje duże wartości krajobrazowe, zwłaszcza na jego zachodnim brzegu. Natomiast od strony wschodniej znajduje się teren silnie przekształcony, gdzie ciągle prowadzone jest składowanie odpadów pogórnich i formowanie budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już uformowane i porośnięte trawą. Teren ten może być postrzegany różnorodnie, z jednej strony znajdują się tu obiekty o dużej

⁶ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

wartości krajobrazowej w postaci zbiornika i sztucznych wzgórz. Z drugiej strony te ciągle są w fazie formowania i w wielu miejscach widoczne są tu odpady, miejsca składowania czy tereny zniszczone ciężkim sprzętem, być może po zrealizowaniu wszystkich zadań teren ten będzie zyskiwał na jakości krajobrazu. W części południowej znajduje się krajobraz rolniczy, wartościowym elementem jest tu aleja dębowa rosnąca wzdłuż ul. Składowej oraz znajdująca się tu kapliczka.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie znajduje się jeden obiekt zabytkowy, jest to krzyż przydrożny wpisany do gminnej ewidencji zabytków przy skrzyżowaniu ulic Rybnickiej i Adolfa Dygasińskiego, położony na styku terenów oznaczonych symbolami 4ZNU i 2KDD.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Obecnie na analizowanym terenie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z 2014 i 2018 r. Pomimo, że zmiany w stosunku do obowiązującego mpzp są znaczne, to jednak paradoksalnie oddają one raczej obecny stan zagospodarowania, niż zamierzone zmiany. W przypadku braku zmian ustaleń mpzp część północna terenu mogłaby zostać zagospodarowana w sposób podobny jak to wskazano w projekcie mpzp, zaś rekultywacja w części centralnej jest prowadzona na podstawie decyzji już wydanych. Natomiast realizacja zabudowy mieszkaniowej w części południowej nie byłaby możliwa, choć w rzeczywistości tereny te pełnią częściowo taką funkcję (została ona ograniczona na skutek szkód górniczych).

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym terenie nie stwierdza się występowania małoobszarowych form ochrony przyrody, nie wskazywano również propozycji objęcia tego terenu takimi formami, brak jest więc problemów ochrony środowiska związanych z tymi kwestiami, choć de facto występują tu cenne wartości przyrodnicze w postaci alei dębowej i zbiornika Kielowiec. Natomiast centralna część terenu jest silnie przekształcona na skutek osiadań terenu i późniejszego jego zasypywania odpadami. Niestety na miejscu powstałego zalewiska, które miało duże walory przyrodnicze rozpoczęto prowadzenie tzw. rekultywacji, co doprowadziło do zasypiania terenu odpadami i powstania jeszcze większej degradacji terenu. Obecnie pozostała tylko część zalewiska (strona zachodnia całego zdegradowanego terenu).

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Na terenach w części północnej i południowej, gdzie wskazano przeznaczenia MN, MU i U nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe, nie występuje więc dla nich jakiegokolwiek zagrożenie. Natomiast w przypadku terenu ZNU możliwa jest likwidacja części zbiornika Kielowiec poprzez zasypanie go odpadami, gdyż taki kierunek wskazuje decyzja rekultywacyjna. Na tym terenie istnieje też kilka cieków (Dopływ spod Michałkowic), ale ze względu na trwające tu prace ich przebieg ulega zmianie w zależności od potrzeb. W tekście projektu planu wskazano możliwość pozostawienia cieków na terenach ZNU.

Niewątpliwe powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta Rybnik oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu przewiduje:

- w zakresie zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej bądź projektowanej sieci wodociągowej, z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.);
- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.);
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z działek budowlanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.);
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z dróg zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1991 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 124 ze zm.).

W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze brak jest użytkowego poziomu wodonośnego. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych.

Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązanym systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

Na terenach w części północnej i południowej, gdzie wskazano przeznaczenia MN, MU i U realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, zmieni się tu topoklimat terenów niezabudowanych na topoklimat miejski terenów zabudowanych. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania, jednak powierzchnie do zabudowy są tu niewielkie i zmiany lokalnego topoklimatu będą miały niewielką skalę. Natomiast w przypadku terenu ZNU możliwa jest likwidacja części zbiornika Kielowiec poprzez zasypanie go odpadami, gdyż taki kierunek wskazuje decyzja rekultywacyjna. Zasypanie zbiornika będzie miało negatywny wpływ na topoklimat tego terenu i jego otoczenia.

Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie proponuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza nakaz dostaw ciepła:

- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej z zastrzeżeniem pkt poniżej, lub;
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub;
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz;
- w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

Choć zabudowa na analizowanym terenie będzie mieć niewielką powierzchnię, to jednak w szerszej perspektywie (położenie w dzielnicach złożonych głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) również ona może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotłów

spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada w części północnej i południowej poszerzenie funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wysokich klas, składowiska odpadów, eksploatacja kopalin czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana. Natomiast realizacja drogi klasy zbiorcza może doprowadzić do większych przekształceń terenu jak wkopy czy nasypy. Osobnym problemem jest natomiast teren ZNU na którym trwa tzw. rekultywacja zgodnie z decyzją rekultywacyjną. Zmiany powierzchni ziemi mają tu znaczący charakter, usypywane są budowle ziemne, istnieje także możliwość zasypania części zbiornika Kielowiec.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy na terenie MN, MU, U oraz na przebiegu drogi KDZ istniejące tu gleby ulegną zniszczeniu (zajętość terenu). Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów. Pomimo to przewiduje się, że na terenach poddanych pod zabudowę gleby zostaną stracone dla rolnictwa i przekształcone na gleby antropogeniczne, jednak już obecnie od lat grunty te były odłogowane i nie były wykorzystywane rolniczo. Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326) przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, gdyż do urbanizacji nie wskazuje się gruntów klasy III (nie występują one na tym obszarze). Nie zajdzie również konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, teren lasu pozostawiono w obrębie terenu 1 i 2 ZL.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża i jednocześnie nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały ich eksploatację w przyszłości.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Wprowadzenie zabudowy na terenach MN, MU, U (północna i południowa część terenu) oraz realizacja drogi KDZ, które na dzień dzisiejszy użytkowane są w sposób rolniczy (choć od wielu lat odłogowany) lub też mający charakter przydomowych placów, ogrodów

i trawników, spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Północna i południowa część analizowanego terenu ulegnie zmianie w kierunku terenów jednolitej, zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi z tych terenów zostaną wyparte. Nie występują na tych terenach wartościowe siedliska przyrodnicze, podobnie jak i na przebiegu drogi KDZ.

Osobnym problemem jest natomiast teren ZNU na którym trwa tzw. rekultywacja zgodnie z decyzją rekultywacyjną. Zmiany powierzchni ziemi mają tu znaczący charakter, usypywane są budowle ziemne, istnieje także możliwość zasypania części zbiornika Kielowiec. O ile w części wschodniej oddziaływanie jest pomijalne, ponieważ znajdują się tu nie posiadające wartości przyrodniczej budowle krajobrazowe usypywane z odpadów pogórnich, o tyle zasypanie zbiornika Kielowiec będzie miało poważne konsekwencje przyrodnicze i będzie oddziaływaniem o charakterze znaczącym. Oddziaływanie to wynika jednak z decyzji rekultywacyjnej, a nie z ustaleń mpzp. W latach 80 i 90 XX w. teren zalewisk Kielowiec był jednym z najcenniejszych pod względem przyrodniczym obiektów w mieście Rybnik. Znajdowały się tu liczne siedliska rzadkich i chronionych płazów i ptaków. Niestety na skutek błędnych decyzji teren ten został zasypany odpadami, na czym znacznie ucierpiała przyroda miasta. Zgodnie z decyzją rekultywacyjną ten kierunek może być kontynuowany i dalsza część zbiornika może być zasypana.

Reasumując na terenach w części północnej i południowej, gdzie możliwa będzie realizacja funkcji MN, U, MU oraz KDZ i KDD nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Natomiast dalsza dewastacja zbiornika Kielowiec nie wynika z ustaleń mpzp, a z istniejącej już decyzji rekultywacyjnej, projekt mpzp sankcjonuje tu obecny stan prawny w tym zakresie.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, choć należy wskazać, że zbiornik Kielowiec oraz aleja dębowa w południowej części terenu mogłyby zostać objęte ochroną przyrodniczą, ze względu na swoją wartość, odpowiednio jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy oraz pomnik przyrody. Aleja dębowa wzdłuż ul. Składowej prawdopodobnie pozostanie w stanie obecnym, ta część ul. Składowej już istnieje. Natomiast zasypanie zbiornika Kielowiec będzie kontynuacją dewastacji niezwykle cennych pod względem przyrodniczych terenów, które pierwotnie (lata 80 i 90 XX w.) miały tu dużo szerszy zasięg. Dalsza dewastacja zbiornika Kielowiec nie wynika jednak z ustaleń mpzp, a z istniejącej już decyzji rekultywacyjnej, projekt mpzp sankcjonuje tu obecny stan prawny w tym zakresie.

Analizowane tereny znajdują się poza wyznaczonymi w opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i kopytnych oraz dla ptaków. Nie wyznaczono tu również korytarzy ekologicznych w opracowaniach dotyczących całego kraju.⁹ Obecnie jednak zwierzęta mogą się przemieszczać przez centralną część obszaru, gdyż teren ten jest wolny od zabudowy. Zwierzęta dalej będą miały tę możliwość, gdyż teren ten pozostawiono jako tereny ZNU wolne od zabudowy. Nie przewiduje się więc zagrożenia dla tego lokalnego korytarza ekologicznego.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

W przypadku realizacji zabudowy w północnej i południowej części analizowanego terenu nastąpi intensyfikacja krajobrazu podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną, który częściowo już tu istnieje, będzie on jednak dość mocno uzupełniony. Realizacja drogi KDZ w części północno-wschodniej również przyczyni się do zmiany krajobrazu z obecnego tu krajobrazu nieużytków porolniczych na krajobraz terenów zurbanizowanych. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, niewątpliwie jednak należy uznać, że krajobraz części północnej i południowej ulegnie zmianie polegającej na uzupełnieniu istniejącego już tu częściowo krajobrazu podmiejskich dzielnic z zabudową jednorodzinną.

Natomiast krajobraz na terenach ZNU zmieni się w sposób trudny do jednoznacznego określenia, będzie on zależny od dalszych działań podmiotów realizujących tzw. rekultywację. Np. istniejący tu zbiornik wodny Kielowiec, mający ważne znaczenie krajobrazowe, będzie mógł być zasypany co znacząco zmieni krajobraz tego obszaru.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie znajduje się jeden obiekt zabytkowy, jest to krzyż przydrożny wpisany do gminnej ewidencji zabytków przy skrzyżowaniu ulic Rybnickiej i Adolfa Dygasińskiego, położonego na styku terenów oznaczonych symbolami 4ZNU i 2KDD. Krzyż został ujęty zarówno na rysunku mpzp, jak i w części tekstowej, nie przewiduje się więc jego jakiegokolwiek zagrożenia.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych i przemysłowych jest zwykle niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN) w północnej i południowej części analizowanego terenu, która

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W celu przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku projekt planu wprowadza nakaz stosowania proekologicznych i wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza. Choć zabudowa na tym terenie będzie miała niewielką powierzchnię, to jednak w szerszej perspektywie (położenie w dzielnicach złożonych głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) również ona może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję.

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹⁰, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotów spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji.

Projekt planu przewiduje realizację drogi klasy KDZ (zbiorcza), drogi tego typu mogą wpływać na zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza jeśli lokalizowane są w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zwykle jednak zasięg i skala tych zanieczyszczeń nie jest wielka. Odnośnie farm fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji zanieczyszczeń do powietrza. Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywać będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych. Zanieczyszczenia związane z pracami ziemnymi na terenach ZNU mogą wystąpić (głównie pylenie), ale wynikają one z prac już tu trwających.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Projekt planu określa na analizowanym terenie normy klimatu akustycznego zgodnie z polskim prawem. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112 ze zm.). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach mieszkaniowych (oraz jakichkolwiek innych) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje

¹⁰ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Niewątpliwie wprowadzenie terenów mieszkaniowych na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym. Na dzień dzisiejszy na terenach niezurbanizowanych właściwie brak jest jakichkolwiek emitorów hałasu. Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej obszary te „wypełnią” się odgłosami pracy powstałych tu obiektów czy też życia codziennego (np. szczekanie psów, koszenie trawników itp.). Jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, choć nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań znaczących. Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska. Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg, nie przewiduje się więc zagrożenia dla klimatu akustycznego od tego typu emitorów. Projekt planu przewiduje realizację drogi klasy KDZ (zbiorcza), drogi tego typu mogą wpływać na pogorszenie jakości klimatu akustycznego, zwłaszcza jeśli lokalizowane są w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Przekroczenia norm akustycznych będą mogły zostać jednak ograniczone (np. ekrany akustyczne, ograniczenie prędkości, zakaz jazdy samochodów ciężarowych itp.), istotne będą tu jednak późniejsze ustalenia w tym zakresie (np. ustalenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach). Jeśli idzie o farmy fotowoltaiczne, jak pokazały już lata praktyki nie powodują one jakichkolwiek emisji hałasu.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Do rodzajów zabezpieczeń należy np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W przypadku zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z wprowadzonymi zabezpieczeniami oraz charakterem terenów nie przewiduje się jednak wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. z 2021 r. poz. 777 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący zważywszy na skalę terenów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach do tego przeznaczonych. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady Miasta oraz programy gospodarki odpadami. W projekcie planu ustalono, by sposób postępowania z odpadami był zgodny z tymi przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym obszarze nie występują obszary zagrożenia powodziowego, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym obszarze nie występują osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Rybnik zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w sieć teletechniczną:

- obsługa telekomunikacyjna z istniejącej i projektowanej sieci telekomunikacyjnej;

w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- w zakresie zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej bądź projektowanej sieci wodociągowej, z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny

odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.);

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.);
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z działek budowlanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.);
- nakazuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z dróg zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1991 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 124 ze zm.).

w zakresie zaopatrzenia w ciepło – dopuszczenie dostaw:

- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej z zastrzeżeniem pkt poniżej, lub;
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub;
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz;
- w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub;
- urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz;

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- dostawa gazu z istniejącej i projektowanej sieci gazowej;

pozostałe:

- W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1;
- Ustalono szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;

- Ujawniono udokumentowane złoża kopalin, obszary i tereny górnicze;

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym obszarze, jak i na całym terenie miasta Rybnik ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 503) oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w mieście Rybnik, w zachodniej części dzielnicy Chwałowice i wschodniej części dzielnicy Radziejów, w rejonie ul. Składowej. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 19 ha. MPZP opracowywany jest na podstawie uchwały Nr 187/XII/2015 Rady Miasta Rybnika z dnia 17 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej cztery tereny w rejonie ulic Olszyckiej, Pawła Mojżesza, Ofiar Terroru i Składowej (MPZP 27). MPZP dla terenów przy ul. Olszyckiej, ul. P. Mojżesza i ul. Ofiar Terroru opracowany był w pierwszym etapie, zaś mpzp dla terenu przy ul. Składowej w drugim etapie, który procedowany jest obecnie. Na tym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z roku 2014 r. Celem zmiany planu miejscowego była:

- korekta ustaleń w zakresie dotyczącym układu komunikacyjnego (nowy przebieg ulicy Składowej),
- wprowadzenie terenu wskazanego do rekultywacji zgodnie z decyzją rekultywacyjną;
- dostosowanie do zapisów obowiązującego studium;
- wprowadzenie możliwości lokalizowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- U – teren zabudowy usługowej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZL – tereny lasów,
- KDZ – teren drogi publicznej klasy drogi zbiorczej,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej

W stosunku do mpzp z 2014 r. i 2018 r. zmieniły się następujące przeznaczenia terenów:

- w części północnej zmieniono tereny MZ i U na tereny MN i MU;
- droga KDZ pozostaje bez zmiany, natomiast drogę KDD w części północnej poprowadzono po śladzie istniejącej tu obecnie drogi biegnącej zachodnim biegiem składowiska. Droga ta obecnie wykonana jest z betonowych płyt,

a dalej w kierunku południowym z utwardzonych odpadów pogórnich. Na rysunku projektu planu wskazano tylko niewielką północną część tej drogi;

- w obrębie istniejącego w części północnej lasu zmieniono tereny Zł na teren ZL;
- składowisko zostało wskazane jako tereny ZNU, zaś w obowiązującym planie były to tereny PR;
- ulicę składową w części południowej wskazano jako drogę klasy KDD, ale dodatkowo także wskazano jej przebieg w kierunku zachodnim (obecnie znajduje się tu wysypisko gruzu i odpadów);
- w części południowej obowiązujący mpzp wskazywał tereny Zł i ZL, tymczasem w projekcie wskazano tu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zabudowa tego typu częściowo tu już istnieje;

Pomimo, że zmiany w stosunku do obowiązującego mpzp są znaczne, to jednak paradoksalnie oddają one raczej obecny stan zagospodarowania, niż zamierzone zmiany. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa i mieszkaniowo-usługowa w części północnej już istnieje, występują tu mniejsze i większe luki w zabudowie, które będą mogły zostać uzupełnione (zwłaszcza teren 1MN i teren 2MU), jednak generalny kierunek przeznaczenia terenu nie ulegnie zmianie. Droga KDD jako przedłużenie ul. Składowej w części południowej (na odcinku po części składowiska) została wskazana również zgodnie ze stanem istniejącym. Niewątpliwie zupełnie nowym elementem zagospodarowania terenu będzie tu droga klasy zbiorcza wskazana w północno-wschodniej części analizowanego terenu. Bardzo trudnym terenem jest obiekt składowania odpadów pogórnich. Obecnie trwa tu proces rekultywacji i formowania budowli krajobrazowych. Projekt planu uwzględnia niejako przyszły stan rzeczy, tj. sytuację gdy rekultywacja zostanie zakończona wskazując tu tereny zieleni nieurządzonej. Obecnie jednak prace są tu prowadzone na podstawie wydanych w tym kierunku decyzji, wskazano więc w projekcie planu granicę terenu wymagającego rekultywacji. Niestety zgodnie z decyzją rekultywacyjną istnieje możliwość zasypania zbiornika Kielowiec, projekt mpzp uwzględnia w tym zakresie ustalenia tej decyzji. Na terenach ZNU dopuszczono także lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyjątkiem urządzeń wykorzystujących siłę wiatru oraz biogaz. W części południowej terenu wskazano teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w oparciu o teren przydomowych placów, ogrodów i trawników, które już tu istnieją, znajdują się tu również budynki o charakterze letniskowym. Dawniej znajdował się tu budynek mieszkalny, ale został wyburzony, jak się wydaje na skutek szkód górniczych. Tak więc w obrębie terenu 2MN istnieje możliwość uzupełnienia, czy też wręcz przywrócenia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Pomiedzy terenem 2MN i terenem składowiska wskazano drogę 2KDD, która częściowo stanowi drogę istniejącą (odbiecie od skrzyżowania z ul. A. Dygasińskiego), które jednak dalej w kierunku zachodnim biegnie po obecnym terenie stanowiącym rodzaj przydomowego nieużytku. Reasumując więc nowymi lub częściowo nowymi elementami zagospodarowania przestrzennego będzie:

- możliwość uzupełnienia zabudowy na terenach 1MN i 2MN;

- możliwość lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na terenach ZNU;
- droga zbiorcza 1KDZ;
- część zachodnia drogi 2KDD;

oraz na każdym z terenów możliwość uzupełnienia czy zmiany istniejącej tu zabudowy. Ponieważ zmiany te obejmują tereny już w ten czy inny sposób zajęte lub też nie przedstawiające dużej wartości przyrodniczej nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na skutek zajęcia cennych siedlisk przyrodniczych. Droga klasy zbiorcza ze względu na swoją klasę oraz położenie w pobliżu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej będzie mogła powodować istotne oddziaływania na klimat akustyczny, które jednak będą mogły zostać ograniczone (np. ekrany akustyczne, ograniczenie prędkości, zakaz jazdy samochodów ciężarowych itp.). Panele fotowoltaiczne nie powodują emisji zanieczyszczeń, wycieków szkodliwych substancji czy zacienienia na skutek wysokiej zabudowy. Ich realizacja nie wymaga również kopania głębokich fundamentów czy innego typu działalności, która w jakikolwiek sposób mogłaby wpłynąć na stan środowiska analizowanego terenu, zwłaszcza, że w podłożu występują pogórnice odpady.

Osobnym problemem jest natomiast teren ZNU na którym trwa tzw. rekultywacja zgodnie z decyzją rekultywacyjną. Zmiany powierzchni ziemi mają tu znaczący charakter, usypywane są budowle ziemne, istnieje także możliwość zasypania części zbiornika Kielowiec. O ile w części wschodniej oddziaływanie jest pomijalne, ponieważ znajdują się tu nie posiadające wartości przyrodniczej budowle krajobrazowe usypywane z odpadów pogórnich, o tyle zasypanie zbiornika Kielowiec będzie miało poważne konsekwencje przyrodnicze i będzie oddziaływaniem o charakterze znaczącym. Oddziaływanie to wynika jednak z decyzji rekultywacyjnej, a nie z ustaleń mpzp. W latach 80 i 90 XX w. teren zalewisk Kielowiec był jednym z najcenniejszych pod względem przyrodniczym obiektów w mieście Rybnik. Znajdowały się tu liczne siedliska rzadkich i chronionych płazów i ptaków. Niestety na skutek błędnych decyzji teren ten został zasypany odpadami, na czym znacznie ucierpiała przyroda miasta. Niestety zgodnie z decyzją rekultywacyjną ten kierunek może być kontynuowany i dalsza część zbiornika może być zasypana.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Analizowany teren położony jest w mieście Rybnik, w zachodniej części dzielnicy Chwałowice i wschodniej części dzielnicy Radziejów. Granice analizowanego terenu są nieregularne, nie da się ich opisać wydzielonymi obiektami terenowymi, pokazane zostały na załączniku mapowym. Powierzchnia analizowanego obszaru wynosi ok. 19 ha. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe zalegające na starszych utworach karbońskich, duża część analizowanego terenu jest przekształcona na skutek składowania odpadów pogórnich. Na analizowanym terenie

znajduje się zbiornik wodny Kielowiec (jego wschodnia część). Jest to zalewisko powstałe na skutek bardzo dużych osiadań terenu powstałych tu na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Spływ płynących przez ten teren cieków Dopływ Spod Michałkowic i Dopływ Spod Popielowa został całkowicie zaburzony, skutkiem czego powstały zalewiska. Zalewiska te, pomimo, że posiadają dużą wartość krajobrazową i przyrodniczą podlegają rekultywacji i są zasypywane odpadami. Przez analizowany teren przepływa Dopływ spod Michałkowic, ale jego koryto jest silnie zmienione i przekształcone, tak by umożliwić spływ wód z analizowanego terenu. Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik na analizowanym obszarze nie występują jakiejkolwiek użytkowe poziomy wodonośne. Analizowany teren dzieli się na dwie zupełnie różne części, całkowicie przekształconą na skutek działalności górniczej część południową i centralną oraz nieprzekształconą część północną. Część północna analizowanego terenu znajduje się w obrębie rozległej równiny wodnolodowcowej, która kształtuje morfologię tej części miasta Rybnik. Powierzchnia terenu opada nieznacznie w kierunku południowym do dawnej doliny Rowu Michałkowickiego. Rzędne w części północnej wynoszą ok. 240 m n.p.m., w części gdzie kończy się zabudowa mieszkaniowa ok. 236 m n.p.m. Teren jest tu stosunkowo płaski, przekształcony tylko na skutek realizacji zabudowy.

Centralna i południowa część analizowanego terenu jest bardzo silnie przekształcona na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego. Na skutek osiadań terenu powstały tu potężne deformacje, na które później nałożyło się składowanie odpadów w ramach tzw. rekultywacji. Procesy te na tym terenie ciągle trwają. W części zachodniej obszaru znajduje się wschodni brzeg zbiornika „Kielowiec” (rzędne lustra wody ok. 230 m n.p.m.), zaś część centralną i wschodnią stanowią dwa wzgórza będące składowiskami odpadów pogórnich formowane w postać budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już zrehabilitowane i porośnięte trawą, rzędne wynoszą tu ok. 350 m n.p.m., zaś składowisko w części północnej ciągle jest formowane, wydaje się ono wyższe od składowiska południowego, ale na dzień dzisiejszy brak jest informacji na ten temat. Na niewielkim fragmencie w części południowej (rejon połączenia z ul. A. Dygasińskiego) teren nie jest tak przekształcony, ale widoczne jest nachylenie w kierunku północnym, tam gdzie osiadania były największe. Szacuje się, że w centralnej części obszaru teren mógł osiąść nawet o 20 - 25 metrów w stosunku do stanu sprzed podjęcia eksploatacji. W części północnej i południowej terenu występują gleby brunatne wylugowane i kwaśne Bw, które zostały zaliczone do kompleksu żynnego słabego 6. W ewidencji gruntów zaliczone one zostały do gruntów ornych klasy V, nie są one obecnie wykorzystywane w sposób rolniczy. Część centralna analizowanego terenu uległa całkowitemu przekształceniu, nie występują tu więc jakiejkolwiek gleby naturalne lub o charakterze rolniczym. W podłożu analizowanego obszaru znajdują się złoża węgla kamiennego „Chwałowice” (ID Midas 361) i węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej „Chwałowice 1” (ID Midas 17 956) dla których eksploatacji utworzono obszar i teren górniczy „Chwałowice 1”. Eksploatacja złóż węgla kamiennego na tym terenie i w jego otoczeniu doprowadziła do znacznych odkształceń, zarówno w zakresie osiadań, jak i późniejszego składowania odpadów pogórnich.

W część północnej analizowanego terenu na zachód od ul. Składowej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i teren usługowy (transport samochodowy, skład węgla i innych materiałów). Po stronie wschodniej ul. Składowej znajdują się ugorowane grunty rolne o charakterze ruderalnym oraz niewielki fragment zadrzewienia brzozonego w wieku ok. 20 lat, który jednak formalnie w ewidencji gruntów nie jest wydzielony jako użytek leśny Ls, zgodnie z mapą ewidencyjną na tym terenie wyznaczono grunty orne R. Na ugorowanych od lat gruntach rolnych (tu ma przebiegać droga klasy zbiorcza) rosną gatunki o charakterze ruderalnym. W niektórych miejscach widoczne są tu nasadzenia sosny (kilkuletni podrost), które jednak wpisują się w generalnie ruderalny charakter tego terenu.

Pomiędzy składowiskiem odpadów pogórnich, a terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Składowej znajduje się niewielki las o charakterze gospodarczym (sosna dąb, brzoza). Centralną część analizowanego terenu stanowi zwałowisko odpadów pogórnich. W części zachodniej znajduje się jezioro powstałe na skutek osiadań terenu, należy mieć jednak na uwadze, że w przeszłości (lata 90 XX w.) zasięg zalewisk był tu dużo większy (teren obecnie zasypany po stronie wschodniej obszaru) i stanowił jedną z największych wartości przyrodniczych miasta Rybnik, która niestety została w dużej mierze zlikwidowana poprzez zasypanie skałą płoną. Nie mniej i dziś należy uznać, że wartość przyrodnicza tego zalewiska jest duża w skali miasta Rybnik, ale cenne siedliska (trzciniowiska, zgrupowania starych drzew) znajdują się po zachodniej, północno-zachodniej i południowo-zachodniej stronie zbiornika. Niestety od strony południowej zbiornik zasypywany jest w dalszym ciągu różnego typu odpadami. Część wschodnią terenu stanowią dwa wzgórza będące składowiskami odpadów pogórnich formowane w postać budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już zrehabilitowane i porośnięte trawą, rzędne wynoszą tu ok. 350 m n.p.m., zaś składowisko w części północnej ciągle jest formowane, nie porośnięte żadną roślinnością.

W części południowej analizowanego terenu znajduje się budynek mieszkalny wraz z działkami o charakterze większych przydomowych ogrodów czy trawników. Po obu stronach ul. Składowej rośnie aleja dębowa, rozmiary drzew oraz malowniczość sprawiają, że mogłaby ona z powodzeniem zostać uznana pomnikiem przyrody.

Cennymi elementami przyrodniczymi jest tu zbiornik Kielowiec oraz aleja dębowa wzdłuż ul. Składowej, poza tymi obiektami na pozostałym obszarze brak jest wartościowych siedlisk czy stanowisk roślin chronionych. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, choć należy wskazać, że zbiornik Kielowiec oraz aleja dębowa w południowej części terenu mogłyby zostać objęte ochroną przyrodniczą, ze względu na swoją wartość, odpowiednio jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy oraz pomnik przyrody.

Na analizowanym terenie występuje kilka krajobrazów prezentujących całkowicie odmienny charakter. W części północno-zachodniej jest to krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodziną, w której wyłomem jest szpecący krajobraz teren

bazy transportowej i składu na skrzyżowaniu ul. Składowej i ul. Okulickiego. Od strony północno-zachodniej występuje krajobraz ruderalnych nieużytków, który jednak nie może być odbierany jednoznacznie negatywnie ze względu na występujące tu i w otoczeniu wyspy zieleni o lepszej kondycji. Na południe od tego terenu znajduje się pas lasu, a więc możemy tu wytypować krajobraz leśny. Na południe od terenu leśnego rozpościera się krajobraz silnie przekształcony na skutek działalności górniczej. W części zachodniej znajduje się zbiornik Kielowiec, który jako taki prezentuje duże wartości krajobrazowe, zwłaszcza na jego zachodnim brzegu. Natomiast od strony wschodniej znajduje się teren silnie przekształcony, gdzie ciągle prowadzone jest składowanie odpadów pogórnictwa i formowanie budowli krajobrazowej. Składowisko w części południowej jest już uformowane i porośnięte trawą. Teren ten może być postrzegany różnorodnie, z jednej strony znajdują się tu obiekty o dużej wartości krajobrazowej w postaci zbiornika i sztucznych wzgórz. Z drugiej obiekty te ciągle są w fazie formowania i w wielu miejscach widoczne są tu odpady, miejsca składowania czy tereny zniszczone ciężkim sprzętem, być może po zrealizowaniu wszystkich zadań teren ten będzie zyskiwał na jakości krajobrazu. W części południowej znajduje się krajobraz rolniczy, wartościowym elementem jest tu aleja dębowa rosnąca wzdłuż ul. Składowej oraz znajdująca się tu kapliczka. Na analizowanym terenie znajduje się jeden obiekt zabytkowy, jest to krzyż przydrożny wpisany do gminnej ewidencji zabytków przy skrzyżowaniu ulic Rybnickiej i Adolfa Dygasińskiego, położony na styku terenów oznaczonych symbolami 4ZNU i 2KDD.

Na terenach w części północnej i południowej, gdzie wskazano przeznaczenia MN, MU i U nie występują jakiejkolwiek wody powierzchniowe, nie występuje więc dla nich jakiejkolwiek zagrożenie. Natomiast w przypadku terenu ZNU możliwa jest likwidacja części zbiornika Kielowiec poprzez zasypanie go odpadami, gdyż taki kierunek wskazuje decyzja rekultywacyjna. Na tym terenie istnieje też kilka cieków (Dopływ spod Michałkowic), ale ze względu na trwające tu prace ich przebieg ulega zmianie w zależności od potrzeb. W tekście projektu planu wskazano możliwość pozostawienia cieków na terenach ZNU.

Projekt planu zakłada w części północnej i południowej poszerzenie funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wysokich klas, składowiska odpadów, eksploatacja kopalin czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana. Natomiast realizacja drogi klasy zbiorczej może doprowadzić do większych przekształceń terenu jak wkopy czy nasypy. Osobnym problemem jest natomiast teren ZNU na którym trwa tzw. rekultywacja zgodnie z decyzją rekultywacyjną. Zmiany powierzchni ziemi mają tu znaczący charakter, usypywane są budowle ziemne, istnieje także możliwość zasypiania części zbiornika Kielowiec.

Wprowadzenie zabudowy na terenach MN, MU, U (północna i południowa część terenu) oraz realizacja drogi KDZ, które na dzień dzisiejszy użytkowane są w sposób rolniczy (choć od wielu lat odłogowane) lub też mający charakter przydomowych placów, ogrodów i trawników, spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Północna i południowa część analizowanego terenu ulegnie zmianie w kierunku terenów jednolitej, zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi z tych terenów zostaną wyparte. Nie występują na tych terenach wartościowe siedliska przyrodnicze, podobnie jak i na przebiegu drogi KDZ.

Osobnym problemem jest natomiast teren ZNU na którym trwa tzw. rekultywacja zgodnie z decyzją rekultywacyjną. Zmiany powierzchni ziemi mają tu znaczący charakter, usypywane są budowle ziemne, istnieje także możliwość zasypania części zbiornika Kielowiec. O ile w części wschodniej oddziaływanie jest pomijalne, ponieważ znajdują się tu nie posiadające wartości przyrodniczej budowle krajobrazowe usypywane z odpadów pogórnich, o tyle zasypanie zbiornika Kielowiec będzie miało poważne konsekwencje przyrodnicze i będzie oddziaływaniem o charakterze znaczącym. Oddziaływanie to wynika jednak z decyzji rekultywacyjnej, a nie z ustaleń mpzp. W latach 80 i 90 XX w. teren zalewisk Kielowiec był jednym z najcenniejszych pod względem przyrodniczym obiektów w mieście Rybnik. Znajdowały się tu liczne siedliska rzadkich i chronionych płazów i ptaków. Niestety na skutek błędnych decyzji teren ten został zasypany odpadami, na czym znacznie ucierpiała przyroda miasta. Zgodnie z decyzją rekultywacyjną ten kierunek może być kontynuowany i dalsza część zbiornika może być zasypana.

Reasumując na terenach w części północnej i południowej, gdzie możliwa będzie realizacja funkcji MN, U, MU oraz KDZ i KDD nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Natomiast dalsza dewastacja zbiornika Kielowiec nie wynika z ustaleń mpzp, a z istniejącej już decyzji rekultywacyjnej, projekt mpzp sankcjonuje tu obecny stan prawny w tym zakresie.

Projekt planu przewiduje realizację drogi klasy KDZ (zbiorcza), drogi tego typu mogą wpływać na zanieczyszczenie powietrza i klimatu akustycznego, zwłaszcza jeśli lokalizowane są w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zwykle jednak zasięg i skala tych zanieczyszczeń nie jest wielka. Odnośnie farm fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji zanieczyszczeń do powietrza czy wpływu na klimat akustyczny.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono

również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna i Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;
- Absalon D., Leśniok M., Przewodnik przyrodniczy po Rybniku, Infomax-Katowice, Rybnik, 1999 r.;
- Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007 r.;
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;
- Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004 r.;
- Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009 r.;
- Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;
- Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;
- Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;
- Lipiński A. „Planowanie przestrzenne a wydobywanie kopalin” w „Aktualne problemy ochrony środowiska 2008” red G. Dobrowolski, Ecausa, 2008 r.;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;
- Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;
- Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Rybnika, Aleko, Katowice, listopad 1997 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Ul. Składowa, północna część terenu, widok w kierunku południowym

Fot. 2 Ul. Gen. L. Okulickiego, widok na północno-zachodnią część obszaru

Fot. 3 Ul. Składowa, widok w kierunku północnym, północno-wschodnia część obszaru

Fot. 4 Las na południe od terenu zurbanizowanego przy ul. Składowej

Fot. 5 Ul. Składowa, widok w kierunku południowym

Fot. 7 Ul. Składowa, widok w kierunku północnym na styku składowiska i lasu

Fot. 6 Ul. Składowa, widok w kierunku południowo-zachodnim

Fot. 8 Ciek oddzielający las od składowiska

Fot. 9 Składowisko w części centralnej

Fot. 10 Widok w kierunku południowo-wschodnim

Fot. 11 Południowo-wschodnia część zalewiska, teren obecnie zasypywany odpadami

Fot. 12 Aleja dębowa wzdłuż ul. Składowej, południowo-wschodnia część terenu

Fot. 13 Jak powyżej

Fot. 14 Południowa część terenu, widok w kierunku zachodnim

Fot. 15 Południowa część terenu, widok w kierunku północnym, ul. A. Dygasińskiego

Fot. 16 Widok na południową część zalewiska

Fot. 17 Widok na południową część terenu zalewiska Kielowiec

Fot. 18 Widok na północną część terenu zalewiska

Fot. 19 Widok z południowego wzgórza w kierunku północnym

Fot. 20 Widok z południowego wzgórza w kierunku północno-wschodnim

- Granica miasta Rybnik
- Granica terenu objętego mpzp

Podkład:
Mapa topograficzna w skali 1:50000, ortofotomapa w skali 1:5000

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA
OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY SKŁADOWEJ (MPZP 27-2)

NAZWA MAPY

POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO TERENU

MAJ 2022

NR MAPY

1

SKALA 1:60000
1:7000

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL

- Granica miasta Rybnik
--- Granica terenu objętego mpzp

Tereny z możliwością urbanizacji

 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

 MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

 U – teren zabudowy usługowej

 KDZ – teren drogi publicznej klasy drogi zbiorczej

 KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej

Wskazano tylko nowe lub częściowo nowe drogi publiczne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP DLA CZĘŚCI MIASTA RYBNIKA
OBEJMUJĄCEJ OBSZAR W REJONIE ULICY SKŁADOWEJ (MPZP 27-2)

NAZWA MAPY

WSKAZANIE TERENÓW Z MOŻLIWOŚCIĄ URBANIZACJI

NR MAPY

2

MAJ 2022

SKALA 1:5000

GEOLOGIC

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL